

‘We houden inwoners financieel op de rit’

Veel inwoners van de Drechtsteden komen in de knel door de coronacrisis. De Sociale Dienst Drechtsteden biedt waar mogelijk ondersteuning. In een serie artikelen laten we zien hóé. Dit eerste artikel draait om de groeiende groep mensen die vanwege de coronacrisis geen werk meer hebben. Wie zich aanmeldt voor een bijstandsuitkering, krijgt een ‘intake’ bij de sociale dienst.

‘Waarom steeds meer mensen hun baan verliezen in deze crisistijd? Omdat werkgevers door de coronacrisis moeten bezuinigen of even geen langetermijnverplichtingen aan willen gaan. Daardoor verlengen ze minder snel contracten en breken ze die eerder af. Ook ontslaan ze vaker werknemers in de proeftijd.’ Aan het woord is Ted Benschop, regisseur bij Sociale Dienst Drechtsteden-team ‘De Poort’, de eerste lijn voor mensen die een bijstandsuitkering willen aanvragen. ‘Dat er vanaf de corona-uitbraak plots meer mensen zonder inkomen kwamen te zitten, leidde ertoe dat wij het opeens flink drukker kregen.’

Samen uitzoeken

‘Als sociale dienst willen we dat alle inwoners van de Drechtsteden zelfstandig en volwaardig kunnen leven, werken, wonen en meedoen’, zegt Ted. ‘Waar dat niet lukt, bijvoorbeeld door een crisis als deze, helpen we die mogelijkheden te vergroten. Dat is ook een belangrijke drijfveer voor mijzelf om bij ‘De Poort’ te werken: ik ondersteun mensen graag om hun leven op de rit te krijgen en te houden.’ Ted doet dat door met zijn team ‘intakes’ te houden. ‘Wie een bijstandsuitkering wil, meldt zich hiervoor online of telefonisch aan bij de Sociale Dienst Drechtsteden. Hij of zij krijgt dan een afspraak voor een gesprek: een intake van ongeveer een halfuur met iemand van mijn team.’

Wat er besproken wordt? ‘In grote lijnen hetzelfde als vóór de crisis. We bepalen of de aanmelder inderdaad een bijstandsuitkering mag aanvragen. Voldoet hij aan alle voorwaarden? Dan sturen we hem een e-mail met aanvraaglink en overzicht van vereiste bewijsstukken. Hier houdt ons werk op. Een inkomensadviseur behandelt de digitale aanvraag vervolgens inhoudelijk.’ Soms heeft iemand geen recht op bijstand, bijvoorbeeld omdat er andere voorzieningen zijn die hij éérst kan aanvragen. ‘Denk aan een WW-, Ziektewet- of Wajong-uitkering. Wij zoeken met hem uit op welke voorliggende voorzieningen hij misschien recht heeft. En waar hij daarvoor terecht kan.’

Team uitbreiden

Wél anders in deze crisis is de vorm van intakes. Normaal komen inwoners naar de sociale dienst, nu gaat het telefonisch. ‘Al zijn er uitzonderingen’, zegt Ted. ‘Laatst was er een oudere man die zich geen raad wist met computers, geen pc in huis had en de Nederlandse taal maar matig beheerste, wat telefoneren lastig maakte. Die hebben we daarom toch maar naar ons gebouw laten komen. In een corona-*proof* spreekkamer liepen we alles met hem door en deden we ter plekke de digitale aanvraag. Datzelfde geldt voor een Eritrese man die geen Nederlands sprak. Voor hem vonden we een Eritrese collega van de sociale dienst bereid om al videobellend te tolken. Soms moet je improviseren om mensen goed te helpen.’

In maart meldden zich wekelijks vijftig meer mensen aan dan normaal bij ‘De Poort’; een toename van 50 procent. Inmiddels is de druk iets lager, maar nog altijd hoger dan vóór de crisis. ‘Om iedereen zo snel en zorgvuldig mogelijk te helpen, werd het intake-team van ‘De Poort’ tijdelijk uitgebreid van vier naar zes mensen’, vertelt Sharda Rach, zelf

één van die extra krachten. Normaal gesproken is zij trainer binnen [PERSPCT](#), een afdeling van de sociale dienst die mensen via ontwikkeltrajecten helpt om aan een baan te komen. 'Maar in de huidige situatie is trainen lastiger', zegt ze. 'Ik hield tijd over en kreeg de vraag bij te springen bij 'De Poort'. Ze twijfelde geen moment. 'Ik kende 'De Poort', heb er jaren gewerkt. En ik help inwoners graag om een oplossing te vinden voor hun problemen.'

Lucht geven

'Deze crisis raakt mensen vaak onverwacht hard', vertelt Sharda. 'Zo sprak ik een kok die gewend was aan een riant salaris. Hij had een nul-urencontract, maar zou een vast contract krijgen en had al een klein huisje gekocht. Nu zat hij opeens zonder werk en wist hij niet meer hoe hij rond moest komen. De bijstand dekte maar een deel van zijn vaste lasten.' Sharda sprak aanvullende mogelijkheden met hem door. 'Misschien kon hij gebruikmaken van woonkostentoeslag? En kende hij alle fiscale voordelen wel die je kunt hebben als je inkomen op bijstandsniveau komt? De meeste mensen kennen die niet, terwijl juist zulke voordelen financieel lucht kunnen geven.'

Veel van de mensen die Sharda spreekt, zijn starters op de arbeidsmarkt en mensen met nul-urencontracten, zegt ze. 'De meesten kunnen gewoon weer werken zodra de crisis voorbij is. Die zitten nu even in de problemen, hebben een financiële overbrugging nodig, maar kunnen en willen zo snel mogelijk aan de slag. Veel van hen voelen ook schroom om bijstand aan te vragen.' Dat geldt bijvoorbeeld voor [Nicolette Smilde](#), onder meer actrice, dramadocent en masseuse. 'Ik ben een vrije vogel, heb me altijd met heel weinig gered; met minder dan het sociaal minimum zelfs. En ik wilde ook nooit onder de plak komen van de overheid. Zo voelde bijstand toch een beetje. Maar nu heb ik het echt even nodig.'

Aanstelling uitstellen

'Computers en ik mogen elkaar niet zo', vertelt Nicolette. 'Online aanmelden voor een intake ging dan ook steeds mis. Gelukkig vond ik een telefoonnummer en plande iemand van de Sociale Dienst Drechtsteden een belafsprak in met Sharda. Die was heel vriendelijk en checkte snel of ik in aanmerking kwam om bijstand aan te vragen.' Dat bleek zo te zijn. Toen moest Nicolette met een inkomensadviseur in gesprek. 'Een formaliteit, dacht ik, maar zij stelde extra vragen en eiste allerlei financiële gegevens die ik niet zo makkelijk paraat had. Het voelde alsof de sociale dienst opeens bewijs wilde dat ik niet verkwistend leefde. Dat had ik niet helemaal verwacht. Maar als het goed is, ben ik er nu bijna!'

Nicolette verwacht haar bijstandsuitkering maar kort nodig te hebben. 'Zodra mensen weer in groepen mogen samenkomen, kan ik betaald aan de slag. En ik hoef me daar niet voor om te scholen of zo.' Toen de crisis uitbrak, stond ze namelijk op het punt te beginnen als begeleider en performer op Buitenplaats Land van Es. Die kunstzinnige boerderij organiseert onder andere (alternatieve) trouwerijen, rouwceremonies en retraites. 'Maar dat kon opeens allemaal niet meer. De inkomsten kelderden drastisch, dus stelde men mijn aanstelling uit. Nu wachten we tot het bezoek weer aantrekt. Misschien is dat deze zomer al wel. Ik hoop echt dat de ergste paniek dan voorbij is.'